

تدریس خدا شناسی در خطابه غدیر

قسمت هشتم

دکتر وحید باقرپور کاشانی

Dr.Vahid Bagherpour Kashani

تدریس خداشناسی در خطابه غدیر

قسمت هشتم

اهمّ عناوین: ↓↓

- (۱) فراز ششم: «وَإِحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَهُوَ فِي مَكَانِهِ».
- (۲) احاطه خدا به هر شیئی در حالی که در مکان خودش است.
- (۳) علم خدا به جزئیات و تغییرات.
- (۴) عقل، محدود و مخلوق است.
- (۵) خداوند قائم به ذات، و مخلوقات قائم به او هستند.
- (۶) علم خدا به فکر و نیت گناه از جانب انسان‌ها.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِهِ الطَّاهِرِينَ»

نبی اکرم صلی الله علیه و آله وسلم در خطبه غدیر، در معرفی ذات ربوبیت فرمودند:

«وَ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ هُوَ فِي مَكَانِهِ»

احاطه دارد به هر شیئی علم، در حالی که در مکان خودش است. خداوند متعال علم به جزئیات دارد، علم به کلیات هم دارد. گاهی اوقات در مکاتب بشری، بعضی فیلسوفان خواستن بگن که اگر خداوند علم به جزئیات داشته باشد، چون جزئیات در تغییر و تغیرند پس ذات ربوبیت در تغییر و تغیر است.

و آمدند گفتند که خداوند علم به جزئیات ندارد!

این صوری است که خارج از ذات است و خداوند به واسطه آن صوری که غیر از ذات اوست علم دارد. چنین مسأله‌ای.

یعنی در حقیقت خداوند در وجودش، در ذاتش، علم به جزئیات به تغییرات و به موجودات ندارد.

در این جهت خدا را جاهل معرفی کردند.

این به چه خاطر است؟

به خاطر اینکه خواستند در حقیقتی ورود بکنند که عقل انسان به آن حقیقت راه ندارد. خواستن حقیقتی را با عقل خودشان بفهمند که این عقل محدود است. چون در ارتباط با حقیقت مخلوقی است! و چون عقل، افاضه به مخلوق می شود خودش هم مخلوق است. و هر دو محدودند! خواستن با عقل محدود علم لایتناهی ذات ربوبیت را درک بکنند. بنابراین به این انحراف افتادند. علم خدا عین ذات خداست. ما ذات خدا را نمی توانیم درک بکنیم! حالا بیایم بحث بکنیم که حالا اگر چنانچه علم به جزئیات داشته باشد چنین و چنان است. خیر!

مگر ذات خداوند برای ما قابل تصور و قابل درک است؟ مگه ما اشراف علمی می توانیم به علم و ذات و او داشته باشیم! بنابراین این اشتباه است.

در مورد خداوند متعال همین اندازه از علم او می فهمیم که «عَالِمٌ لَّیْسَ بِجَاهِلٍ»، لیس بجاهل نسبت به چه کلیات باشد، چه جزئیات باشد. خداوند متعال جهل نسبت به تغییرات، جزئیات و مخلوقات هیچ ندارد. همه چیز را می داند؛ قبل از اینکه خلق بکند، می داند.

قبل از اینکه موجودی را بخواهد ایجاد بکند علم بلامعلوم دارد، می داند که چه خلق می کند.

در حینی که فرمودند: «وَهُوَ فِي مَكَانِهِ»؛ یعنی در آن مرتبه خودش است. در مرتبه قائم به خود بودن است. در مرتبه وجوب وجود داشتن است.

در مرتبه قیومیت و غنی بودن و به خود بودن است. در حین اینکه در این رتبه است که هیچ موجودی راه در آن رتبه ندارد و تمام موجودات هیچ‌گونه سنخیتی هم نسبت به آن رتبه ندارند که آن رتبه قائم بالذات بودن است و تمام موجودات قائم به او هستند.

همه محتاج به او هستند. همه فقر دارند! همه نیاز دارند! بنابراین فریاد می‌زند هر موجودی که من فقیرم! موجودیتم را او به من داده.

من نیازمند به رزق هستم از ناحیه او.

من نیازمند به احاطه و نیازمند به تداوم حیات هستم از ناحیه او.

همه فریاد می‌زنند: «أَنْتُمْ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ».

او غنی و بی‌نیاز است.

واجد تمام کمالات اوست. بقیه فقر دارند. حتی از حیث موجودیت‌شان به اراده اوست. مخلوق او هستند، مصنوع او هستند، ساخته شده او هستند.

هیچ چیزی از خودشون ندارند! وجودشان هم از اوست، از ناحیه اوست، خلق اوست،

ایجاد شده او هستند. و این خداوند علم و احاطه دارد نسبت به تمام کائنات «وَوَ

هُوَ فِي مَكَانِهِ»؛ در حینی که در جای خودش است، در رتبه خودش است.

گاهی اوقات ما بخواهیم که علم پیدا بکنیم حتما باید در لول یکی قرار بگیریم، در رتبه او بیاییم. نه او در رتبه مخلوق نمی‌آید. اما احاطه علمی دارد. عالم در محضر اوست. هرکاری که ما می‌کنیم، هرآن چیزی که در ذهن ما می‌گذرد خداوند متعال نسبت به آن علم دارد.

در روایتی فرمودند که: «فکر گناه می‌کنید، به سمت گناه می‌روید، می‌دانید که قبل از اینکه فکر گناه یا گناه بکنید او می‌داند؟»

بعد با آن وسیله‌ای می‌خواهی گناه بکنی که همه‌چی از اوست. همه‌چی خالقیتش در ارتباط با اوست.

فرمودند: «وَ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا وَ هُوَ فِي مَكَانِهِ».
وَالسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَ رَحْمَةُ اللَّهِ بَرَكَاتِهِ.

@aparat.com/be
_sooye_zohoor

v_bagherpour_
kashani

@seratehagh1

besouyezohour

bagherpoor-
kashani.com/

@serat12k

youtube.
com/c/seratehagh

https:
//naakhodaa.ir